

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

Hvitvaskingslovutvalget - de viktigste temaene i lovarbeidet

fagdirektør Atle Roaldsøy

Finans Norges Jusskonferanse 06.09.2016

Hvitvaskingslovutvalget

- FATFs reviderte 40 anbefalinger av 2012

International Standards on combating Money Laundering and the Financing of Terrorism and Proliferation

- Ny evalueringsmetodologi
- Nytt EU Direktiv av 20. mai 2015

The FATF logo consists of the letters 'FATF' in white, sans-serif font, positioned above a stylized graphic of three overlapping, curved shapes in shades of red and white, all contained within a red, rounded rectangular border.

FATF

Anti-money laundering
and counter-terrorist
financing measures

Norway

Mutual Evaluation Report

December 2014

A scenic photograph of a Norwegian fjord, showing steep, forested mountainsides surrounding a deep blue body of water. A small town with white buildings is visible at the base of the mountains, and a few boats are docked in the fjord.

Hvitvaskingslovutvalget

- Utvalget oppnevnt og startet sitt arbeid i januar 2015, delutredning I avgitt 6.november i år
- Delutredning II 16 desember 2016
- Sammensetning av utvalget

Lovutvalget - Mandat

- Utarbeide utkast til regelendringer svarende til EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv
- Foreslå tiltak for å følge opp FATFs evalueringsrapport av desember 2014
- Vurdere EFEs tilgang til, behandling og videreformidling av informasjon

Mandat, forts.

- Vurdere og foreslå registrering/autorisering av, samt tilsyn med eksisterende og nye grupper rapporteringspliktige som i dag IKKE er underlagt tilsyn
- Vurdere om det bør innføres en beløpsgrense på kontantvederlag

Mandat forts.

- Utvalget kan også vurdere og foreslå andre endringer i hvitvaskingsregelverket
- Tilsynsspørsmålet og spørsmålet om kontantvederlag behandlet i delutredning I – 6. november 2015

Delutredning I

- Kontantforbud
- Tilsyn – innhold og organisering
- Utvidelse av rapporteringsplikten – spilltjenester
- Autorisering for tilbydere av virksomhetstjenester og spilltjenester

Beløpsgrense for kontantbet.

- Alternativ til rapporteringsplikt for forhandlere av gjenstander
- Utvalget tredelt:
 - Flertall: Ikke beløpsgrense
 - Mindretall 1: Avtale ikke-kontant bet.
 - Mindretall 2: Forbud over 40' + Rapportering for utvalgte bransjer

Organisering av tilsyn - generelt

- FATF-rapporten av desember 2014: Ikke organiseringen som sådan, men mangel på målrettethet og ressurser

- Direktivets artikkel 48 om tilsyn:

Tilstrekkelig myndighet og finansielle, menneskelige og tekniske ressurser til å kunne utføre sine funksjoner

Tilsyn – virksomhetstilbydere, forhandlere og spilltjenester

- Flertall: Tilsyn med tilbydere av virksomhetstjenester: Finanstilsynet
- Tilsyn med forhandlere: Skattekontorene
- Mindretall 1: Tilsyn avhengig av evt. kontantforbud
- Mindretall 2: Virksomhetstilbydere ikke under Finanstilsynet

Gjennomføring av tilsyn

- Generelle regler om tilsyn og undersøkelse
- Generelle regler om opplysnings – og fremleggelsesplikt
- Tilpasninger i forhold til advokaters taushetsplikt

Økonomiske og administrative konsekvenser – delutredning I

- Tilbydere av spilltjenester ny gruppe rapporteringspliktige
- Registreringsordning for tilbydere av virksomhetstjenester
- Utvidet tilsynsansvar
- Økte kostnader og adm. byrder for myndigheter og næringsliv

Delutredning II

- Risk based Approach
- Sanksjoner
- Beneficial ownership
- PEPs (Politically Exposed Persons)
- Kundekontroll (FATF)

Risk based approach vs. Klarhet og forutsigbarhet - Et spenningsfelt?

- FATF anbefaling 1, 2 og Hvitvaskingsdirektivet art. 6 (EU), art. 7 (nasjonal), art. 8 (rapp.pliktige)
- Nasjonal risikovurdering, NRA
- Supranasjonal risikovurdering
- Risikovurdering i rapporteringspliktige institusjoner

Beneficial ownership – reelt eierskap

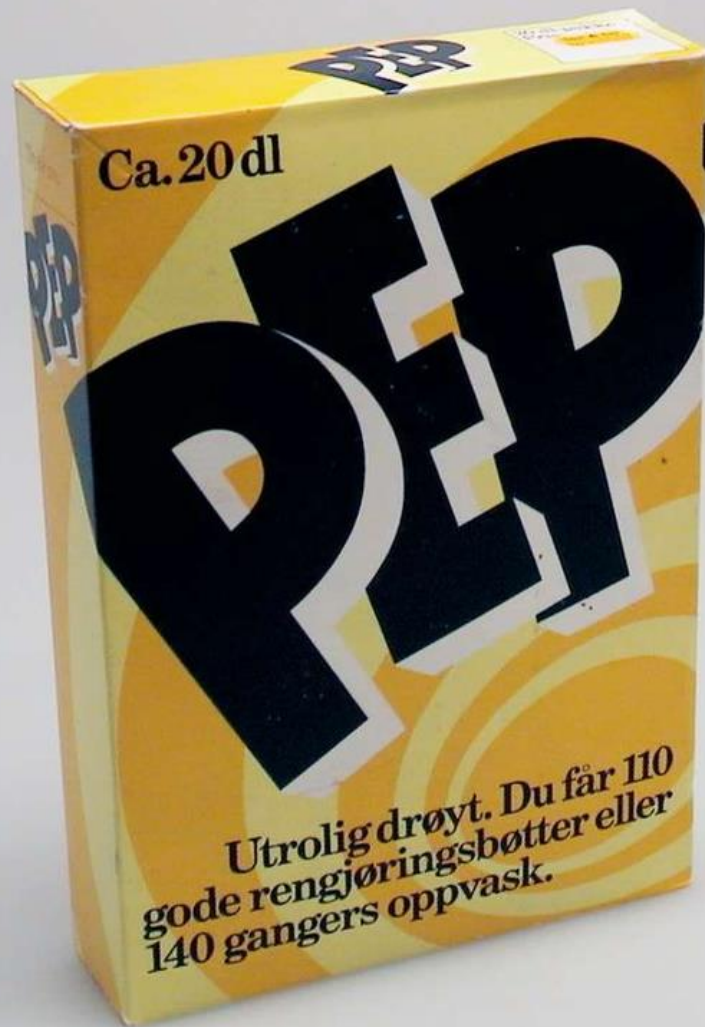
- FATF anbefaling 24 og 25, FATF-rapporten, Direktivets artikkel 30 og 31
- Hva kreves ihht direktivet
- Hva må myndighetene gjøre?
- Hva kan de nye kravene innebære for selskapenes plikter?
- Konsekvenser for rapporteringspliktige?

Beneficial ownership, forts.

- Utviklingen i Norge:
 - FATF-rapporten og Hvitvaskingsdirektivet
 - Stortingsvedtak 2014 og 2015, rapport fra Brønnøysundreg.

Beneficial ownership forts.

- Nøyaktig og verifisert informasjon
- Muligheter for omgåelse av nye regler?
- Flytte eller kamuflere eierskap?
- Økonomiske og administrative konsekvenser
- Truster – notoritet, CDD, Registreringsplikt

Politically Exposed Persons

- Direktivet: Fortalen (31-34), artikkel 20, jf. art. 3, 9), FATF anbefaling 12, (22 DNFBPs)
- Utvidelse til nasjonale PEPs
- Statsoverhoder, regjeringsmedlemmer, statssekretærer, stortingsrepresentanter,
- Medlemmer av politiske partiers styrende organer

Politisk Eksponert Person

- Høyesterettsdommere
- Andre høytstående rettsinstanser
- Styret i Norges Bank
- Ambassadører, Høytstående offiserer
- Styrer eller ledende posisjoner i statseide virksomheter

PEPs

- Hvordan identifisere en PEP?
 - Kundekontroll + risikostyringssystemer og prosedyrer for å avgjøre om kunden er en PEP
 - Innhente ledelsens godkjenning
 - Fastslå opphavet til formue og midler
 - Forsterket løpende overvåking

Sanksjoner for lovovertrædelser

- EU-direktivet, art. 58 – 62, foreskriver et nytt administrativt sanksjonsregime
- Sanksjoner skal være effektive, forholdsmessige og avskrekkende
- Sanksjoner skal kunne anvendes overfor rapporteringspliktige, ledelsen, fysiske personer «...ansvarlige for overtrædelser»
- Etablere nødvendige tilsyns – og etterforskningsfullmakter

Sanksjoner forts.

- Hvilke overtredelser skal sanksjoneres:
- Minimum ved alvorlig, gjentatt eller systematisk overtredelse av bestemmelser om:
- Kundekontroll
- Meldinger om mistenkelige transaksjoner
- Oppbevaring (CDD/transaksjoner)
- Internkontroll

Sanksjoner forts.

- Offentlig kunngjøring og identifisering
- Pålegg
- Tilbakekall av autorisasjon
- Midl. Forbud mot å utøve ledelsesfunk.
- Økonomiske sanksjoner

Sanksjoner forts.

- Administrativ maksimumsstraff på minst det dobbelte av gevinsten ved overtredelsen eller minst 1 million EUR
- Kreditt- eller finansinstitusjoner: Minst 5 mill. EUR eller 10% av årsomsetning
- Fysisk person: 5 mill. EUR eller tilsvarende per 25.06.2015

Sanksjoner - Problemstillinger

- Avkriminalisering?
- Administrative bøter er straff etter EMK?
- Skyldkrav?
- Beviskrav?
- Offentliggjøring som egen sanksjon?
- Personvern og forhold til annen lovgivn.